

Сумын 2023 оны төсөв батлах тухай

Төсвийн тухай хуулийн 64 дүгээр зүйлийн 64.1.2, Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 35 дугаар зүйлийн 35.1.9 дэх заалт, аймгийн ИТХурлын Төлөөлөгчдийн 2022 оны 12 дугаар сарын 02-ны өдрийн 15/06 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1. Сумын 2023 оны төсвийн орлогын нийт дүн, орлогын нэр төрлийн хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай:

Д/д	Сум/дүүргийн төсвийн орлого бүгд	<u>/Мянган төгрөгөөр/</u>
		222,053.8
1.1.	Татварын орлого	171,163.6
1.1.1.	Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хуулийн 8.1.1-д заасан орлогод ногдох албан татвараас бусад хувь хүний орлогын албан татвар	11,000.0
1.1.2	Суутган	122,211.3
1.1.3	Хөрөнгийн орлого	24,000.0
1.1.4	Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	2,072.3
1.1.5	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын нөөц татвар	200.0
1.1.6	Галт зэвсгийн албан татвар	1,380.0
1.1.7	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,800.0
1.1.8	Хог хаягдын үйлчилгээний хураамж	5,000.0
1.1.9	Үл хөдлөх хөрөнгө борлуулсны орлого	3,000.0
1.1.10	Нохойны албан татвар	500.0
1.1.11	Татварын буцаан олголт	(17,300.0)
1.2.	Татварын бус орлого	68,190.2
1.3.	Хүү торгуулийн орлого	4,567.0
1.4.	Газрын төлбөр	2,279.2
1.5	Ан амьтаны нөөц ашигласны төлбөр хураамж	61,344.0

1.3	Сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого	9,700.0
1.3.1	АТБӨЯХ-н татвар	9,700.0

2. Сумын 2023 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

Д/д	ТТЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн
2.1.	Сумын Засаг дарга	600.0
2.1.1.	Сумын Засаг даргын Тамгын газар Үүнээс: Төсвийн байгууллагын өөрийн орлого	600.0

3. Сумын 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 1,732,352.2 мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

/Мянган төгрөгөөр/

Д/д	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	154,153.5
	Ургал зардлын дээд хэмжээ: Үүнээс: Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	154,153.5
3.1.1.	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	148,813.5
3.1.1.2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	340.0
3.1.1.3	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардал	5,000.0
3.2.	Засаг дарга	1,578,198.7
3.2.1	Ургал зардлын дээд хэмжээ	1,274,426.3
3.2.1.1	Засаг даргын Тамгын газар	367,773.0
3.2.1.2	Багийн Засаг дарга	53,007.5
3.2.1.3	Нөөцийн сан	33,500.0
3.2.1.4	Улсын их баяр наадам	5,000.0
3.2.1.5	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал	188,363.9
3.2.1.6	Төсөвт байгууллагудын байр ашиглалтын тогтмол зардал Үүнээс: Төсөвт байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	348,881.9 348,881.9
3.2.1.6.1	Ерөнхий боловсролын сургууль Цэцэрлэг Соёлын төв Эрүүл мэндийн төв	197,597.1 46,963.9 50,350.0 53,970.9
3.2.2	Орон нутгийн хөгжлийн сан	320,872.4
3.2.2.1	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	303,772.4
3.2.2.1.1	Үүнээс: Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт	212,972.4
3.2.2.2	Ургал зардал	107,900.0
3.2.3	Хоршоо хөгжүүлэх сан	100,000.0
3.2.4	Эрсдэлээс хамгаалах сан	70,000.0

4. Сумын 2023 оны төсвийн жилд сумын төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө

оруулалтын төсөл, арга хэмжээний зардлын хэмжэний зардлын хэмжээг 303,772.4 мянган төгрөг, үүнээс орон нутгийн төсвийн хөрөнгөөр 90,800.0 мянган төгрөг, орон нутгийн хөжлийн сангийн хөрөнгөөр 176,872.4, малын тоо толгойн албан татварын орлогоос 36,100.0 мянган төгрөгөөр баталсугай.

5. Сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг 9,700.0 мянган төгрөгөөр баталсугай.

6. Сумын 2023 оны төсвийн санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 1,562,352.2 мянган төгрөг буюу дор дурдсанаар баталсугай:

6.1. Сумын татварын болон татварын бус орлого 239,353.8 мянган төгрөг

6.2 Сумын төсөвт аймгийн төсвөөс олгох санхүүгийн дэмжлэг 699,729.6 мянган төгрөг

6.3 Сумын төсөвт аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас сумын орон нутгийн хөгжлийн санд олгох орлогын шилжүүлгийг 191,872.4 мянган төгрөг, малын тоо толгойн албан татвараас 105,000.0 мянга, урд оны орон нутгийн хөгжлийн сангийн үлдэгдэл 6,000.0 мянган төгрөг, малын тоо толгойн албан татварын үлдэгдлээс 18000.0 мянган төгрөг

6.4 Сумын төсвийн урьд оны үлдэгдэл 319,096.4 мянган төгрөг

6.5 Сумын төсвийн тухайн жилийн төсвийн байгууллагын өөрийн орлого 600.0 мянган төгрөг

7. "Сумын төсвийн захирагч нарын хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоон хэмжээний үзүүлэлт"-ийг 1 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

8. "Сумын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалт"-ыг 2 дугаар хавсралтаар баталсугай.

9. "Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар 2023 оны төсвийн жилд хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээний жагсаалтыг хуваарилалт"-ыг 3 дугаар хавсралтаар баталсугай.

10. Сумын хоршоо хөгжүүлэх сангийн 2023 оны төсвийг 4 дүгээр хавсралтаар баталсугай.

11. Сумын эрсдлээс хамгаалах сангийн 2023 оны төсвийг 5 дугаар хавсралтаар баталсугай.

12. Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардлыг 6 дугаар хавсралтаар баталсугай.

13. Батлагдсан төсвийг сар улирлын хуваарийн дагуу үр ашигтай хэрэгжүүлж, орлогыг төвлөрүүлэн ажиллахыг сумын Засаг дарга (Х.Энхтайван)-д үүрэг болгосугай.

ТӨСВИЙН ЭРХ БАРИГЧ НАРЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ХӨТӨЛБӨР,
ХҮРЭХ ҮР ДҮН

№	ТЕЗ, түүний хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн үзүүлэлт	Хүрэх үр дүн		Зарцуулах Төсөв (мянган төгрөг)	
		Чанар	Тоо		
Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын дарга					
1 Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллагын үйл ажиллагаа		154,153.5			
1.1. Ундсэн үйл ажиллагаа		148,813.5			
1.1.1 Ундсэн үйл ажиллагааны арга хэмжээний зардал нь байгууллагын өдөр тутмын хэвийн үйл ажиллагааг явуулж, ИТХуралдаануудын чанар үр нөлөөг дээшлүүлэхэд бүхий л талын дэмжлэг туслалцаа үзүүлэн ажиллаж, ИТХ-д хуулиар олгогдсон чиг үүргээ ханган, орон нутгийн хөгжлийн бодолгыг оновчтой тодорхойлон ажиллах боломжоор хангана. Нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын оюуны болоод материаллаг нөөц хэрэгслийн хангамжийг нэмэгдүүлэх, сумын ИТХ-ыг хэвийн үйл ажиллагаа явуулахад зориулагдана.		Иргэдийн төлөөлөгчдийн ээлжит хурал жилд дөрвөөс доошгүй удаа, зөвлөлийн хурал сард 1-2 удаа, төсөвт байгууллагууд болон ард иргэдийн санал хүсэлтээс шалтгаалан тухай бүр хуралдаж санал дүгнэлт гаргасан байна. Тогоол шийдвэрийн хэрэгжилт өмнөх оноос өссөн байна. Хэрэгжилтийг тооцох аргачлалыг сайжруулсан байна. Тогоол шийдвэрийн хэрэгжилтийн үр дүн дээшилж, иргэдийн шийдвэр гаргах түвшин дэх оролцоо нэмэгдсэн байна.			
1.2 Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал		5,000.0			
1.2.1 Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардал нь гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх тухай хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.3-т заасны дагуу гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тухайн нутаг дэвсгэрт зохион байгуулахтай холбогдон гарах зардлыг санхүүжүүлсэнээр сумын хэмжээний гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах, иргэдийн амар тайван байдлыг хангахад зориулагдсан.		Иргэдийг амар тайван аюулгүй тав тухтай орчинд ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж, нийгмийн дэг журам хангагдсан байна. Гэмт хэргийн гаралтын тоо буурсан байна.			
1.3 Тэтгэмж урамшууллын зардал		340.0			
1.3.1 Сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд үнэтэй хувь нэмэр оруулж амжилт гаргасан, сумын нэр төрийг улс, аймагт гаргасан иргэн, аж ахуй нэгжийг урамшуулна.		Tэгш шударга, ил тод, нээлттэй байх зарчмыг баримтлан олгоно.			
2 Сумын Засаг даргын Тамгын газар					
2.1 Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага		685,436.9			
2.1.1 Ундсэн үйл ажилллагаа		646,936.9			
2.1.1 Сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд дэмжлэг үзүүлэх үйлчилгээ, төрийн захиргааны удирдлагын манлайллыг хангах		Чиг үүргийг тогтоосон хугацаанд чанартай гүйцэтгэж, гүйцэтгэлийн үр дүнг дээшлүүлэх			
2.1.2 Захиргааны удирдлага зохицуулалт, байгууллагын соёл, гүйцэтгэлийн үр дүнд чиглэсэн бодолго		Тухайн жилийн зорилго зорилтыг хангахын тулд төлөвлөсөн ажил арга хэмжээг тогтоосон			

			хугацаанд чанартай гүйцэтгэх
	2.1.3.	Төрийн захиргааны байгууллагын удирдлагууд болон албан хаагчдыг арга зүй сургалт мэдээллээр хангах	Төсвийн төслийн үндэслэл, төсвийн хөрөнгийн үр ашиг, үр нөлөөг сайжруулна.
2.2		Орон нутгийн нөөц хөрөнгө	33,500.0
	2.2.1	Орчны тохижилтыг сайжруулах, гудамж талбайн өнгө үзэмжийг сайжруулах, ая тухтай орчин бүрдүүлнэ. Цаг уурын болзошгүй эрсдэлүүд болон урьдчилан тооцох боломжгүй цаг үеийн шинжтэй зардлуудыг санхүүжүүлнэ.	Сумын өнгө төрх нэмэгдэх, иргэдийн амьдрах ая тухтай орчин бүрдэнэ. Цаг уурын болзошгүй эрсдэлүүд болон урьдчилан тооцох боломжгүй нөхцөл үүссэн үед цаг алдалгүй гарз багатай даван туулна.
2.3		Улсын их баяр наадам	5,000.0
	2.3.1	Улсын их баяр наадмын тухай хуулийн дагуу сумын баяр наадмыг зохион байгуулсан байна.	Сумын баяр наадам маргаангуй хуулийн дагуу зохион байгуулагдсан байна.
2.4		Багийн засаг дарга	53,007.5
	2.4.1	Төрийн болон орон нутгийн удирдлагуудын хэрэгжүүлж буй бодолго шийдвэрийг хэрэгжүүлж иргэдийг мэдээ мэдээллээр хангах, төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжих ажлын саналыг авч, нэгтгэх	Төрийн бодолго шийдвэрийг иргэдэд цаг алдалгүй хүргэж мэдээлсэн байна. Төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжих ажлын саналыг авч зохих газарт нь хүргэсэн байна.
3		Соёлын төв	
	3.1	Соёлын байгууллагын тогтмол үйл ажиллагаа	50,350.0
	3.1.1	Байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг хэвийн явуулж, орон нутагт соёл, урлагийн үйл ажиллагааг явуулах, сурталчлах, түгээн дэлгэрүүлэх, иргэдийн авьяас чадварыг нээн хөгжүүлэх орчин бүрдэнэ. Соёлын өвийн хадгалалт, хамгаалалтын үйл ажиллагааг явуулна.	Соёлын биет болон биет бус өвийг өвлүүлж сургасан байна. Соёлын өвийг зөв хадгалж, хойч үедээ залгамжлуулан үлдээнэ. Ард иргэд соёлын үйлчилгээг тухай бүр авсан байна. Хүүхэд багачуудыг ном унших сонирхолтой болгож номонд дурладаг болгосон байна.
4		Сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллага	
		Тогтмол зардал	46,963.9
	4.1.1	Байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах, хүүхдийн сурч хөгжих орчин нөхцлийг бүрдүүлэхэд оршино.	Байгууллагын үйл ажиллагаа хэвийн явагдана.
5	5.1.1	Ерөнхий боловсролын сургууль	
		Тогтмол зардал	197,597.1
		Байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн ханган хүүхдийн сурч хөгжих, хүмүүжих, орчин нөцөл бүрдсэн байна.	Байгууллагын үйл ажиллагаа хэвийн явагдана
6	6.1.1	Эрүүл мэндийн төв	
		Тогтмол зардал	53,970.9
		Байгууллагын үйл ажиллагааг хэвийн ханган эмнэлгийн ажилчдын болон хэвтэн эмчлүүлэгсэд ая тухтай орчинд эрүүлжих, сэтгэл санааг нь амар амгалан байлгах, эрүүл аж төрөх орчин нөхцөл бүрдсэн байна.	Байгууллагын үйл ажиллагаа хэвийн явагдана

Зардлын зүйл анги	ИТХ	ЗДТГ	БЗДарга	Соёлын төв	ЕБС	Цэцэрлэг	ЭМТ	Нийт төсвийн дүн
УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	154,153.5	685,436.9	53,007.5	50,350.0	197,597.1	46,963.9	53,970.9	1,241,479.8
Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	84,793.7	254,253.0	43,517.0	-	-	-	-	382,563.7
Үндсэн цалин	44,916.0	144,566.0	33,474.6					222,956.6
Нэмэгдэл	28,887.7	88,147.2	10,042.4					127,077.3
Урамшуулал	10,990.0	21,539.8	-					32,529.8
НДШ	10,599.2	31,781.6	5,439.6					47,820.4
Байр ашиглалттай холбоотой зардлууд	2,700.0	52,405.3	700.0	50,350.0	197,597.1	46,963.9	53,970.9	404,687.2
Гэрэл цахилгаан	-	7,096.1	-	1,000.0	9,068.1	7,281.1	8,043.1	32,488.4
Тулш, халаалт	-	38,403.7	-	46,700.0	177,029.0	36,682.8	41,377.8	340,193.3
Цэвэр, бохир ус	-	405.5	-	650.0	2,500.0	1,000.0	2,080.0	6,635.5
Ургал засварын зардал	2,700.0	6,500.0	700.0	2,000.0	9,000.0	2,000.0	2,470.0	25,370.0
Хангамж бараа материалын зардал	7,778.8	14,583.7	2,218.8	-	-	-	-	24,581.3
Бичиг хэрэг	751.4	1,000.1	480.0					2,231.5
Тээвэр (шатахуун)	6,157.4	8,183.6	1,408.8					15,749.8
Шуудан, холбоо	320.0	5,100.0	330.0					5,750.0
Ном хэвлэл	550.0	300.0	-					850.0
Нормативт зардал	6,450.0	8,116.4	100.0	-	-	-	-	14,666.4
Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	20.0	150.0	-					170.0
Бага үнэтэй тургэн элэгдэх	2,030.0	1,166.4	100.0					3,296.4
Багаж техник хэрэгсэл	4,400.0	800.0	-	-				5,200.0
Хог хаягдал зайлцуулах хортон мэрэгч устгалын зардал	-	6,000.0	-	-				6,000.0
Томилолт зочны зардал	3,500.0	5,500.0	617.1	-	-	-	-	9,617.1
Дотоод албан томилолт	3,500.0	5,500.0	617.1					9,617.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээ	180.0	1,933.0	15.0	-	-	-	-	2,128.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	150.0	670.0		-				820.0
Т/Хэрэгслийн оношилгоо	30.0	180.0		-				210.0
Газрын төлбөр	-	1,083.0	15.0					1,098.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	123,500.0	-	-	-	-	-	123,500.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	90,000.0	-	-				90,000.0
Нөөцийн сангийн зардал	-	33,500.0	-	-				33,500.0
Ургал шилжүүлэг	31,691.8	5,000.0	400.0	-	-	-	-	37,091.8
Улсын их баяр наадмын зардал	-	5,000.0	-	-	-	-	-	5,000.0
Бусад шилжүүлэг	20,691.8		-	-	-	-	-	20,691.8
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	11,000.0	-	400.0	-				11,400.0
Нэг удаагийн тэтгэмж,шагнал урамшуулал	340.0	-	-		-	-	-	340.0
Нэг удаагийн тэтгэмж,шагнал урамшуулал	340.0	-	-	-				340.0
Гэмт хэргээс сэргийлэх зардал	5,000.0	-	-	-	-	-	-	5,000.0
Гэмт хэргээс сэргийлэх зардал	5,000.0	-	-	-	-	-	-	5,000.0
Мэдээлэл, сурталчилгааны зардал	1,120.0	-	-	-	-	-	-	1,120.0
Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх зардал	-	188,363.9	-			-	-	188,363.9
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	154,153.5	685,436.9	53,007.5	50,350.0	197,597.1	46,963.9	53,970.9	1,241,479.8

Туслах үйл ажиллагааны орлогоос	-	600.0	-	-	-	-	-	-	600.0
Татварын орлогоос санхүүжих	-	222,053.8	-	-	-	-	-	-	222,053.8
Төсвөөс санхүүжих	104,519.9	194,820.3	53,007.5	50,350.0	196,097.1	46,963.9	53,970.9	699,729.6	
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ЭМД-аас санхүүжих	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Урд оны үлдэгдлээс санхүүжих	49,633.6	267,962.8	-	-	1,500.0	-	-	319,096.4	
Байгууллагын тоо	1	1.0	0	1	1	1	1	1	6.0
Ажиллагсадын тоо	4	16.0	4						24.0
Удирдах	1	3.0	4						8.0
Гүйцэтгэх	2	10.0	0						12.0
Үйлчлэх	1	2.0	0						3.0
БИНХдарга		-	0	0	0	0	0	0	0.0

оОо

**ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН ГҮЧИН-УС СУМЫН ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН САНГИЙН ХӨРӨНГӨӨР
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ТӨСӨЛ, ХӨТӨЛБӨР, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ЖАГСААЛТ**

мян/төг				
Д/Д	Төсөл, арга хэмжээний нэр, хүчин чадал, байршил		2023 онд санхүүжих дүн	ОНХС-ийн нийт төсөл
1.1	Өмнөх оноос шилжиж ирсэн хөрөнгө оруулалтын дүн	I	18,000.0	18,000.0
1.1.1	Худаг засвар	1	13,000.0	13,000.0
1.1.2	Хүнхрээгийн голын гольдролыг сэргээн засварлах	2	5,000.0	5,000.0
1.2	Урд оны үлдэгдлээс санхүүжих (Малын тоо толгойн албан татвараас)		18,000.0	18,000.0
1.3	Өмнөх оноос шилжиж ирсэн ажил боловч санхүүжилт нь энэ онд тусгагдсан		60,000.0	60,000.0
1.3.1	Сумын төвийн гудамж хороололд дулааны болон цэвэр бохир усны шугамын өргөтгөл хийх	1	60,000.0	60,000.0
2	ОНХС-ийн хөрөнгөөр шинээр эхлэх хөрөнгө оруулалтын ажил	II	121,872.4	121,872.4
2.1	Багийн төв сэргээн засварлах	1	36,000.0	36,000.0
2.2	Сумын стратеги төлөвлөгөө боловсруулах	2	30,000.0	30,000.0
2.3	Гүн өрмийн худаг ус гаргах	3	35,972.4	35,972.4
2.4	Цэцэрлэгийн хүүхдийн тоглоомын талбайн тохижилт, тоглоомын тоог нэмэгдүүлэх	4	19,900.0	19,900.0
3	ОНХС-аас санхүүжих сүурь зардал	III	16,000.0	16,000.0
3.1	Ногоон байгууламж нэмэгдүүлэх	1	10,000.0	10,000.0
3.2	Зураг төсвийн зардал	2	6,000.0	6,000.0
4	ОНХС-ийн орлогын шилжүүлгийн дүн	IV	197,872.4	197,872.4
4.1	ОНХС-ийн санхүүжилт	1	191,872.4	191,872.4
4.2	Урд оны үлдэгдлээс санхүүжих (Орон нутгийн хөгжлийн сангаас)	3	6,000.0	6,000.0
5	Малын тоо толгойн албан татвараас санхүүжих хөрөнгө оруулалт	V	29000	29000
5.1	Гүн өрмийн худаг ус гаргах	1	29000.0	29000.0
6	Малын тоо толгойн албан татвараас санхүүжих сүурь зардал	VI	76,000.0	76,000.0
6.1	Малын тэжээлийн ургамал тариалах, үр худалдан авах	1	10000.0	10,000.0
6.2	Монголын хоолойн тэмээний судалгааны ажлыг үргэлжлүүлэх, омог болгон	2	10000.0	10,000.0
6.3	Малын үүлдэр угсааг сайжруулах		15900.0	15,900.0
6.5	Үүлэнд нөлөөлж, хур тунадасны хэмжээг нэмэгдүүлэх	4	15200.0	15,200.0

6.6	Мал сүргийн эрүүл мэндийг хамгаалах	5	19,900.0	19,900.0
6.7	Малчдад сургалт хийх	6	5,000.0	5,000.0
7	Малын тоо толгойн татвараас санхүүжих нийт дүн	VII	105,000.0	105,000.0
7.1	Малын тоо толгойн албан татвараас санхүүжих дүн	1	105,000.0	105,000.0
	Нийт орон нутгийн хөгжлийн сангийн дүн		320,872.40	320,872.40

оОо

ХОРШОО ХӨГЖҮҮЛЭХ САНГИЙН 2023 ОНЫ ТӨСӨВ

мян/төг

Эдийн засгийн ангилал	2023 оны төсөв
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	100,000.0
Эргэж төлөгдөх зээл	100,000.0
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр	100,000.0
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	50,000.0
Урд оны үлдэгдээс санхүүжих	50,000.0

ооо

Эдийн засгийн ангилал	2023 оны төсөв
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн	70,000.0
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	70,000.0
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр	70,000.0
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	60,000.0
Урд оны үлдэгдээс санхүүжих	10,000.0

ооо

1.3	Сумын төсвөөс аймгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлого	9,700.0
1.3.1	АТБӨЯХ-н татвар	9,700.0

2. Сумын 2023 оны төсөвт төсвийн ерөнхийлөн захирагч, түүний харьяа байгууллага, бусад байгууллагын төвлөрүүлэх орлогын хэмжээг дор дурдсанаар баталсугай.

/Мянган төгрөгөөр/

Д/д	ТТЗ, түүний харьяа байгууллага	Орлогын дүн
2.1.	Сумын Засаг дарга	600.0
2.1.1.	Сумын Засаг даргын Тамгын газар Үүнээс: Төсвийн байгууллагын өөрийн орлого	600.0

3. Сумын 2023 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 1,732,352.2 мянган төгрөгөөр баталж, төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харьяа байгууллагад дор дурдсан төсөв зарцуулах эрхийг олгосугай:

/Мянган төгрөгөөр/

Д/д	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын дарга	154,153.5
	Ургал зардлын дээд хэмжээ: Үүнээс: Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал	154,153.5
3.1.1.	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	148,813.5
3.1.1.2	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж урамшуулал	340.0
3.1.1.3	Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх зардал	5,000.0
3.2.	Засаг дарга	1,578,198.7
3.2.1	Ургал зардлын дээд хэмжээ	1,274,426.3
3.2.1.1	Засаг даргын Тамгын газар	367,773.0
3.2.1.2	Багийн Засаг дарга	53,007.5
3.2.1.3	Нөөцийн сан	33,500.0
3.2.1.4	Улсын их баяр наадам	5,000.0
3.2.1.5	Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал	188,363.9
3.2.1.6	Төсөвт байгууллагудын байр ашиглалтын тогтмол зардал Үүнээс: Төсөвт байгууллагын байр ашиглалтын тогтмол зардал	348,881.9 348,881.9
3.2.1.6.1	Ерөнхий боловсролын сургууль Цэцэрлэг Соёлын төв Эрүүл мэндийн төв	197,597.1 46,963.9 50,350.0 53,970.9
3.2.2	Орон нутгийн хөгжлийн сан	320,872.4
3.2.2.1	Хөрөнгийн зардлын дээд хэмжээ	303,772.4
3.2.2.1.1	Үүнээс: Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалт	212,972.4
3.2.2.2	Ургал зардал	107,900.0
3.2.3	Хоршоо хөгжүүлэх сан	100,000.0
3.2.4	Эрсдэлээс хамгаалах сан	70,000.0

4. Сумын 2023 оны төсвийн жилд сумын төсвийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлэх хөрөнгө

13	Хөрсний доройтлоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төвлөрсөн хогийн цэгийг дарж булах, байгальд тарахаас сэргийлэх, хог хаягдлыг цэвэрлэх.	7,500.0
	Дүн	157,350.0
Ан амьтаны нөөц ашигласны төлбөр хураамжийн 2023 оны орлого (50хувь)		
1	Хөрсний доройтлоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төвлөрсөн хогийн цэгийг дарж булах, байгальд тарахаас сэргийлэх, хог хаягдлыг цэвэрлэх	30,672.0
	Дүг	30,672.0
Газрын төлбөрийн орлогын 15 хувь		
1	Хөрсний доройтлоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор төвлөрсөн хогийн цэгийг дарж булах, байгальд тарахаас сэргийлэх, хог хаягдлыг цэвэрлэх	341.9
	Дүн	341.9
	Нийт дүн	188,363.9

ооо